

GRZEGORZ KUBLIN
Opole

Niedrukowany dokument z 1 maja 1331 roku dotyczący klasztoru dominikanek w Raciborzu

Przeprowadzona kwerenda w Archiwum Państwowym w Opolu, dotycząca źródeł do dziejów klasztoru dominikanek w Raciborzu, a zwłaszcza do życiorysu księżniczki raciborskiej Eufemii (Ofki) Piastówny, okazała się pozytywna. Niedawno bowiem został utworzony nowy zespół nr 3151, o nazwie: *Klasztor ss. Dominikanek pw. Św. Ducha w Raciborzu*, obejmujący 15 dokumentów. Wśród nich, jako pierwszy, został wskazany dyplom wystawiony 1 maja 1331 r. Jest to pergamin w dobrym stanie, o wymiarach 295 × 205 + 28 mm. Zgodnie z opisem inwentarzowym, został on przekazany do Opola w 1968 r. przez Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie.

Nie jest znana ani kopia przedstawianego dokumentu ani odpis. Nie został on dotąd wydany drukiem. Jednak jego treść znana jest z regestów i literatury. W 1871 r. Gottlieb Biermann (1828–1901) poinformował, że w Archiwum Państwowym we Wrocławiu (*Staatsarchiv in Breslau*) znajduje się zbiór regestów, który zawiera jeden regest z Górnośląskiego Towarzystwa Naukowego w Zgorzelcu (*Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften in Görlitz*), dotyczący dokumentu z 1 maja 1331 r.¹ Tę samą wiadomość podał on w 1874 r.² Z informacji zawartych w szóstym tomie wydawnictwa *Regesten zur schlesischen Geschichte*, który ukazał się w 1903 r., wiadomo, że w tym czasie dyplom był w posiadaniu wspomnianego

¹ G. BIERMANN, *Nokolaus II. 1318–1365*, w: F.W. SCHUBERT (wyd.), *Programm des K. K. zweiten (evangelischen) Staats-Gymnasiums in Teschen. Am Schlusse des Schuljahres 1870/1871*, Teschen 1871, s. 25–26 (przypis 3).

² TENZE, *Die Geschichte der Herzogthümer Troppau und Jägerndorf*, Teschen 1874, s. 161–162 (przypis 3).

Gómołużyckiego Towarzystwa Naukowego w Zgorzelcu³ Tak samo twierdził Joseph Gottschalk (1904–1996) w 1936 r.⁴ Zapewne dopiero po II wojnie światowej pergamin znalazł się w Warszawie, skąd trafił do Opola. Warto dodać, że nie został ujęty w znanym zbiorze regestów dokumentów przechowywanych na Górnym Śląsku, wydanym w 2004 r.⁵

Odbiorcą dokumentu jest księżniczka raciborska Eufemia (Ofka), córka księcia raciborskiego Przemysła i księżniczki mazowieckiej Anny, oraz cały konwent siostr dominikanek w Raciborzu. Eufemia jest postacią dobrze rozpoznaną w literaturze. Dnia 9 kwietnia 1313 r. wstąpiła do klasztoru dominikanek w Raciborzu, który ufundował jej ojciec w 1299 r. W latach 1341–1346 i 1349–1359 piastowała urząd przeoryszy w tymże klasztorze. Znana jest troska Ofki o ojcowską fundację, a w szczególności o zapewnienie jej solidnych podstaw materialnych. W tym kontekście należy widzieć powstanie omawianego dokumentu. Eufemia zmarła 17 stycznia 1359 r. i została otoczona kultem, który przetrwał do naszych czasów⁶. Natomiast dzieje klasztoru dominikanek w Raciborzu (1299–1810) są znane w ogólnym zarysie, z uwzględnieniem niektórych zagadnień z nim związanych⁷ Rok 1331 r. przypada na okres budowy gotyckiego kościoła klasztorowego

³ CodSil, t. XXII, nr 5017, s. 120.

⁴ J. GOTTSCHALK, *Euphemia von Ratibor († 1359). Untersuchung der Quellen zu ihrer Lebensgeschichte*, ASKG 1 (1936), s. 19 (nr 12).

⁵ A. BARCIAK, K. MÜLLER (red.), *Regesty dokumentów przechowywanych na Górnym Śląsku (do 1400 roku)*, t. I, Wrocław – Opava 2004, s. 36.

⁶ F. WOLNIK, *Świątobliwa Eufemia (Ofka) – życie i rozwój jej kultu*, w: TENŻE (red.), *Świętość na ziemi raciborskiej*, Opole 2009, s. 23–43; P. STEFANIAK, *Błogosławiona Eufemia Piastówna OP (1299–1359) w świetle trzech najstarszych żywotów oraz źródeł a także literatury*, NP 111 (2009), s. 159–191; G. KUBLIN, *Średniowieczne i nowożytne testimonia sanctitatis Eufemii raciborskiej (zm. 1359)*, „Folia Historica Cracoviensia” 19 (2013), s. 73–90.

⁷ J. HEYNE, *Dokumentirte Geschichte des Bisthums und Hochstiftes Breslau. Aus Urkunden, Altentstücken, älteren Chronisten und neueren Geschichtschreibern*, t. I, Breslau 1860, s. 1032–1037; t. II, Breslau 1864, s. 911–918; t. III, Breslau 1868, s. 1249–1258; A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, Ratibor 1881, s. 812–845; B. NOWAK, *Najstarsze uposażenie dominikanek raciborskich*, „Studia i Materiały z Dziejów Śląska” 23 (1998), s. 65–76; A. BARCIAK, *Mendykanci w średniowiecznym Raciborzu*, w: M. DERWICH, A. POBÓG-LENARTOWICZ (red.), *Klasztor w mieście średniowiecznym i nowożytnym*, Wrocław – Opole 2000, s. 495–502; P. STEFANIAK, *Dzieje dominikanek raciborskich. Studia na jubileusz 700-lecia fundacji klasztoru Świętego Ducha w Raciborzu i 800-lecia założenia mniszek Zakonu Kaznodziejskiego*, Racibórz 2006; A. BARCIAK, *Księżęta raciborscy a klasztory dominikańskie w Raciborzu*, w: TENŻE (red.), *Święty Jacek Odrowąz i dominikanie na Śląsku*, Katowice 2008, s. 115–123; P. NEWERLA, *Dzieje Raciborza i jego dzielnic*, Racibórz 2008, s. 122–126; P. STEFANIAK, *Z dziejów klasztoru Świętego Ducha mniszek dominikańskich w Raciborzu (1299–1810)*, NP 112 (2009), s. 181–206; A. BARCIAK, *Skład osobowy klasztoru dominikanek raciborskich w średniowieczu*, w: A. RĄDZIMIŃSKI, D. KARCEWSKI, Z. ZYGLEWSKI (red.), *Sactimoniales. Zakony żeńskie w Polsce i Europie Środkowej (do przelomu XVIII i XIX wieku)*, Bydgoszcz – Toruń 2010, s. 333–341; A. BARCIAK, *Podstawy ekonomiczne obu klasztorów dominikańskich w Raciborzu w średniowieczu*, w: W. DŁUGOKEŃCKI, T. GAŁUSZKA, R. KUBICKI, A. ZAJCHOWSKA (red.), *Inter oeconomiam coelestem et terrenam. Mendykanci a zagadnienia ekonomiczne*, Kraków 2011, s. 377–394; R. COP, *Dominikanki raciborskie w świetle źródeł praskich z lat 1574–1657. Przyczynek do dziejów klasztoru*

tychże zakonnic (1317–1334), konsekrowanego 29 września 1334 r.⁸ przez biskupa wrocławskiego Nankera (1326–1341), który nadmienił o tym wydarzeniu w dokumencie z 1 czerwca 1335 r.⁹ Patrząc szerzej, rok 1331 zapewne nie należał do szczęśliwych, gdyż wspomniany biskup w statutach synodu diecezji wrocławskiej z tego właśnie roku stwierdził, że obecnie Bóg dotyka i karze świat różnymi plagami¹⁰.

Wystawcami dokumentu byli bracia Otto i Fryderyk z Linawy (*de Lynauia, de Linavia*). Wywodzili się oni z rycerskiego rodu. Ich aktywność daje się zauważyć w XIV w.¹¹ Trudności nastęrcza zlokalizowanie miejscowości ich pochodzenia. Czeski historyk i genealog Josef Pilnáček (1883–1952) uważał, że chodzi o miejscowość Łany (niem. Lonau, Lohnau) w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, blisko Raciborza na Śląsku¹². Jednak bardziej prawdopodobne wydaje się stanowisko innych historyków, którzy uważają, że rycerze *de Linavia* przybyli z Linau w północnych Niemczech¹³. Nie ma bowiem wątpliwości, że wraz z biskupem ołomuńskim Brunonem (1245–1281), hrabią Schauenburga (Schaumburga)¹⁴ i Holsztynu w północnych Niemczech, przybyła na teren jego diecezji grupa rycerzy, którzy od tegoż biskupa otrzymywali w lenno włości m.in. w okolicach Głubczyc. Można dowieść, że około 150 osadników z Dolnych Niemiec znalazło się w służbie biskupa Brunona¹⁵.

ru w XVI i XVII wieku, w: D. KELLER, B. KLOCH (red.), *Zrozumieć Śląsk*, Rybnik 2012, s. 335–352; D. HALMER, *Między pobożnością, sympatią i polityką. Mikołaj II Przemyślida wobec raciborskiego zgromadzenia dominikanek*, w: D. KELLER, B. KLOCH (red.), *Zrozumieć Śląsk*, s. 305–324.

⁸ A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt Ratibor*, Ratibor 1861, s. 489; TENZE, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, s. 818; H. SCHAFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfrauentugilde seit dem Jahre 1343. Ein Beitrag zu der Geschichte der Gilden und religiösen Bruderschaften. Nach Urkunden und handschriftlichen Quellen verfaßt*, Ratibor 1883, s. 171.

⁹ CodSil, t. II, nr 28, s. 134–135; CodSil, t. XXIX, nr 5460, s. 48–49; APWr, Rep. 112, nr 25–26, 115; R. ŻERELIK (oprac.), *Katalog dokumentów przechowywanych w Archiwach Państwowych Dolnego Śląska*, t. III, Wrocław 1991, nr 233, s. 65.

¹⁰ M. MONTBACH (wyd.), *Statuta Synodalia Dioeceseana Sanctae Ecclesiae Wratislaviensis*, Wratislaviae 1855, s. 13.

¹¹ T. JUREK, *Obce rycerstwo na Śląsku do połowy XIV wieku*, Poznań 1996, s. 322.

¹² J. PILNÁČEK, *Rody starého Slezska*, K. MÜLLER (wyd.), Brno 2010², nr 62, s. 23.

¹³ Linau, gmina w powiecie Herzogtum-Lauenburg, w niemieckim kraju związkowym Szlezwik-Holsztyn, niegdyś w posiadaniu hrabiów Schauenburga (Schaumburga) i Holsztynu.

¹⁴ Schauenburg (obecnie Schaumburg), dzielnica miasta w Rintel, w Dolnej Saksonii, w Niemczech. Na temat bp. Brunona zob. W. URBAN, *Nieudane starania Przemysła Ottokara II o metropolię czeską na tle jego rządów i krzyżackiej polityki*, NP 6 (1957), s. 314–315; J. ZBUDNIEWEK, *Brunon z Schaumburga*, EK t. II, Lublin 1985, k. 1110–1111.

¹⁵ E. BEDNARA, *Aus der Frühgeschichte der deutschen Stadt Leobschütz*, w: *Beiträge zur Heimatkunde Oberschlesiens*, t. I, Leobschütz 1931, s. 152–154; E. SEIDL, *Die Besiedlung des Troppauer Landes und des angrenzenden Nordostmährens im 13. und 14. Jahrhundert* (Schriften der Stiftung

Otto, z przydomkiem *Thure*, znany jest z pięciu dokumentów datowanych na: 1 maja i 15 czerwca 1331 r., 26 lutego 1340 r., 8 maja 1352 r. oraz 9 sierpnia 1352 r.¹⁶ Jego braćmi byli: Fryderyk¹⁷, Konrad¹⁸ i Jan (*Jesco*)¹⁹. Najprawdopodobniej należeli również do nich Ginter²⁰ i Ulman²¹. Siostrą Ottona, Fryderyka, Konrada i Jana była Klara, która zapewne należała do wspólnoty raciborskich dominikanek²², i być może Elżbieta²³.

Ze źródeł wiadomo, że bracia z Linawy posiadali w sumie 12,5 łanów ziemi w Bieszkowie (*Bedzcow*) koło Nowej Cerekwi (*Nouamecclesiam*) w księstwie opawskim²⁴. 1 maja 1331 r. sprzedali księżniczce Ofce i raciborskim dominikan-

Haus Oberschlesien. Landeskundliche Reihe 11), Heidelberg 2001, s. 191–193, 297; G. KUBLIN, *Rycerski ród „de Linavia”*, „Kwartalnik Opolski” (w druku).

¹⁶ CodSil, t. XXII, nr 5017, s. 120; CodSil, t. XXII, nr 5023, s. 122; CodSil, t. XXX, nr 6414, s. 112; J.A. KOPIETZ, *Kirchengeschichte des Fürstentums Münsterberg und des Weichbildes Frankenstein*, Frankenstein 1885, s. 486; W. KORTA (red.), *Regesty śląskie* (dalej: RegŚl), t. II, Wrocław 1983, nr 685, 739, s. 243, 261–262.

¹⁷ J. PTAŚNIK, *Analecta Vaticana 1202–1366* (Monumenta Poloniae Vaticana, t. III), Cracoviae 1914, nr 121, s. 81; P. CHLUMECKY, J. CHYTIL, C. DEMUTH, A.R. WOLFSKRON (wyd.), *Die Landtafel des Markgrafthumes Mähren. Text der Olmützer Cuda*, Brünn 1856, lib. I, nr 98, s. 5; F. ZAPLETAL, *Lipensko na úsvitě svých psaných dějin*, „Záhorská kronika” 18 (1935), cz. 2, s. 43; P. ŽITAVSKÝ, *Kronika zbraslavská*, w: J. EMLER (wyd.), *Fontes rerum bohemicarum*, t. IV, Praha 1884, s. 179; zob. także: V. HÁJEK, *Kronyka česká*, Praha 1541, s. 284r; T. PEŠINA, *Prodromus Moravographiae, to gest: Předchůdce Moravopisu*, w Litomyssli 1663, s. f2r (Léta 1312); P. CHLUMECKY, J. CHYTIL (wyd.), *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae* (dalej: CodMor), t. VI, Brünn 1854, nr 94, 180, s. 67–68, 136; P. CHLUMECKY, J. CHYTIL, C. DEMUTH, A.R. WOLFSKRON (wyd.), *Die Landtafel des Markgrafthumes Mähren*, lib. I, nr 111, s. 5; CodMor, t. VII, nr 19, 237, s. 383, 842; J. EMLER (wyd.), *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae* (dalej: RegBohMor), t. III, Praage 1890, nr 83, 264, 676, s. 37, 108, 283; K. LECHNER (wyd.), *Die ältesten Belehnungs- und Lehensgerichtsbücher des Bisthums Olmütz*, Brünn 1902, cz. I, s. 7; CodSil, t. XXII, nr 5017, s. 120.

¹⁸ CodSil, t. XXII, nr 5017, s. 120.

¹⁹ CodSil, t. XXII, nr 5017, 5023, s. 120, 122; CodMor, t. VII, nr 277, s. 863; RegBohMor, t. III, nr 1765, s. 690; RegŚl, t. II, nr 685, 739, s. 243, 261–262.

²⁰ P. CHLUMECKY, J. CHYTIL, C. DEMUTH, A.R. WOLFSKRON (wyd.), *Die Landtafel des Markgrafthumes Mähren*, lib. I, nr 111, s. 5; CodSil, t. XXII, nr 5100, s. 146; CodMor, t. VII, nr 245, s. 178; RegBohMor, t. IV, nr 712, s. 278.

²¹ K. LECHNER (wyd.), *Die ältesten Belehnungs- und Lehensgerichtsbücher des Bisthums Olmütz*, cz. I, s. 7; CodMor, t. VII, nr 237, s. 842; RegBohMor, t. IV, nr 389, s. 158; CodSil, t. II, nr 30, s. 136–137; CodSil, t. VI, nr 15, s. 4; CodSil, t. XXII, nr 5035, 5100, s. 126, 146; CodSil, t. XXIX, nr 5839, s. 140; RegŚl, t. I, nr 431, s. 156–157; P. KOUŘIL, D. PRIX, M. WIHODA, *Hrady českého Slezska*, Brno – Opava 2000, s. 387, 390–391, 449–451.

²² CodMor, t. VII, nr 277, s. 863; RegBohMor, t. III, nr 1765, s. 690; CodSil, t. II, nr 24, s. 131; CodSil, t. XXII, nr 5023, s. 122; RegŚl, t. II, nr 685, 739, s. 243, 261–262.

²³ P. CHLUMECKY, J. CHYTIL, C. DEMUTH, A.R. WOLFSKRON (wyd.), *Die Landtafel des Markgrafthumes Mähren*, lib. I, nr 111, s. 5.

²⁴ Bieszków (niem. Bieskau) i Nowa Cerekwia (niem. Deutsch Neukirch) zostały połączone w 1937 r. w jedną miejscowość Altstett, którą dziś nosi nazwę Nowa Cerekwia; por. S. ROSPOND, *Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska*, t. I, Warszawa – Wrocław 1970, s. 8, 52–53;

kom 8,5 łanów, a 8 maja 1352 r. kolejne 4 łany ziemi²⁵. Pierwsza transakcja została potwierdzona 15 czerwca 1331 r. przez księcia opawskiego Mikołaja II Przemyślidę, a druga dokumentem z 9 sierpnia 1352 r.²⁶ Jest pewne, że wieś Bieszków stanowiła własność księżniczki Eufemii raciborskiej, gdyż została ujęta w jej testamencie z 8 grudnia 1358 r.²⁷ Stąd treść dyspozycji dokumentu z 1 maja 1331 r. jest wiarygodna i nie ma podstaw, aby ją kwestionować.

Od strony dyplomatycznej omawiany dokument nie wzbudza żadnych podejrzeń. Wraz z dyplomem z 9 sierpnia 1352 r. bazuje on w sporej części na wspólnym formularzu²⁸. Ponieważ pergamin jest nieco uszkodzony w górnej części na lewo od środka, dlatego w dwóch liniach kilka wyrazów jest nieczytelnych. Jednak ze względu na wspomniany wspólny formularz bez problemu można było uzupełnić brakujące słowa.

Na dokumencie zawieszono pięć pieczęci. Obecnie pozostały jedynie cztery i pasek po piątej pieczęci. Zgodnie z opisem z 1903 r. pierwsza z nich należy do Ottona *de Linavia*. Druga pieczęć zaginęła. Trzecia przedstawia tarczę, na której jest jedno skrzydło, lecz napis w otoku nie jest już w pełni czytelny (*S. H... UERZISV*). Czwarta posiada taką samą tarczę z jednym skrzydłem i następującym opisem: *SWOISHOIS DE ZU...* Na piątej widnieje herb rodu Fulštejn (niem. *Fuellstein*), a w otoku napis: *S. HERBORDI...*, którego nie można do końca odczytać²⁹.

Nie ma zastrzeżeń odnośnie do uczestników akcji prawnej omawianego dokumentu. Swojsław (Swojsz, Swojsza, *Swoysho*, *Swoyso*) z Sudic (*Zudicz*, *Sudicz*, niem. *Zaudit*), położonych w powiecie opawskim, znany jest jeszcze z dwóch dokumentów datowanych na 11 czerwca 1313 r. i 8 maja 1330 r.³⁰ Henryk z Sudic (*Henricus de Czudicz*) jest postacią skądinąd nieznaną. Może być starszym bratem wspomnianego Swojsława, skoro wystąpili razem i Henryk przed Swojsławem. Herbord z Fulštejna był synem Ekryka (Ekrika). W wykazach genealogicznych nazywany jest Herbordem IV. Po bezpotomnej śmierci Herborda III, 22 czerwca 1310 r. biskup ołomuniecki Jan VI z Valdštejna (1302–1311) przyznał jemu Fulštejn

M. CHOROŚ, Ł. JARCZAK, S. SOCHACKA, *Słownik nazw miejscowych Górnego Śląska polsko-niemiecki i niemiecko-polski*, Opole 1993, s. 110, 120.

²⁵ CodSil, t. XXII, nr 5017, s. 120; APWr, Rep. 112, nr 114 V; CodSil, t. II, nr 44, s. 152; RegŚl, t. II, nr 685, s. 243.

²⁶ APWr, Rep. 112, nr 114 II, 114 VI; CodSil, t. II, nr 24, 45, s. 131, 153; CodSil, t. XXII, nr 5023, s. 122; RegŚl, t. II, nr 739, s. 261–262.

²⁷ CodSil, t. II, nr 50–51, s. 157, 159.

²⁸ CodSil, t. II, nr 45, s. 153.

²⁹ CodSil, t. XXII, nr 5017, s. 120.

³⁰ CodSil, t. XVI, nr 3358, s. 245; CodSil, t. XXII, nr 4946, s. 96.

jako lenno. W spisie lenników ołomunieckiego kościoła z lat 1317–1320 figuruje wraz z synem Janem (Jeniš). Jego małżonką była bliżej nieznana Małgorzata. Zmarł przed 1341 r.³¹ Zygryd (*Siffridus dictus Puz*), według Olgi Łaszczyńskiej, ze względu na przydomek może pochodzić z linii Herborda Pusona, zwłaszcza jeśli jest on identyczny z Siefriedem na Krzanowicach³². Walter II z Kietrza (*Waltherus de Kacer*) był synem Waltera, dzierżącego Kietrz i Pietrowice Wielkie i tytułującego się *de Fulmen*. Tenże predykat nawiązuje do grodu Fulnow koło Krzanowic, założonego w końcu XIII w. Walter II świadczył nie tylko 1 maja 1331 r., lecz również 22 sierpnia 1340 r. w dokumencie księcia opawsko-raciborskiego Mikołaja II, który potwierdził raciborskim dominikankom zakup miasteczka Baborów i trzech wiosek (*in presencia Waltheri de Fullen*). Jako świadek wystąpił także 8 maja i 9 sierpnia 1352 r. w Raciborzu w sprawie sprzedaży 4 łanów ziemi w Bieszkowie Ofce i raciborskim dominikankom przez braci z Linawy, a ponadto 1 listopada 1354 r. w Modřicach (niem. *Mödriz*) w dokumencie biskupa ołomunieckiego Jana przy sprzedaży wójtostwa w Svitavách (niem. *Zwittau*) Konradowi z Litomyśla (*domino Walthero de Fullensteyen*). W 1355 r. kupił od swego zięcia, ołomunieckiego wójta Waclawa, pół wsi Příkazy (powiat ołomuniecki) za 250 grzywien, a wkrótce potem zmarł. Jego dziećmi byli: Herbort z Kietrza, Svatava, Anna i Ofka³³.

Dokument z 1 maja 1331 r. stanowi istotne źródło do badań w obszarze dziejów dominikanek w Raciborzu, wśród których szczególne miejsce zajmuje księżniczka Eufemia (Ofka) raciborska. Biorąc pod uwagę osoby w nim występujące, może on posłużyć również w dociekaniach genealogicznych. Ponadto jest cennym materiałem poznawczym dla dyplomatyków. A zatem z różnych względów zasługuje on na opublikowanie.

*

³¹ J. STIBOR, *Z Fulštejna. Herbort IV*, w: L. DOKOUPIL (red.), *Biografický slovník Slezska a severní Moravy. Nová řada*, sešit 5 (17), Ostrava 2004, s. 37.

O. ŁASZCZYŃSKA, *Ród Herburtów w wiekach średnich*, Poznań 1948, s. 368; J. STIBOR, *Z Fulštejna. Herbort V*, w: L. DOKOUPIL (red.), *Biografický slovník Slezska a severní Moravy*, sešit 5 (17), s. 37.

³³ CodSil, t. II, nr 44, s. 152; CodSil, t. II, nr 45, s. 153; J. STIBOR, *Z Fulštejna. Walter II*, w: L. DOKOUPIL (red.), *Biografický slovník Slezska a severní Moravy*, sešit 5 (17), s. 37.

Aneks

Racibórz, 1 maja 1331 r.

Otto i Fryderyk, bracia z Linawy, sprzedają Bogu poświęconej dziewicy pannie Ofce, siostrze księcia raciborskiego Leszka, dominikankom w Raciborzu i ich klasztorowi, swoją własność w Bieszkowie koło Nowej Cerekwi, a dokładnie 8,5 łanów wraz ze wszystkimi dochodami, które przypadają im i ich braciom Konradowi i Janowi (Jashco). Bracia przyrzekają, że przed sądem prowincjonalnym w Opawie przeniosą prawo własności i złożą wpis do prowincjonalnej księgi gruntowej, a także postarają się o potwierdzenie tej sprzedaży przez księcia opawskiego Mikołaja II, gdy wróci on do swojej ziemi.

Oryginał: Archiwum Państwowe w Opolu, zespół 3151, sygn. 1.

Kopia: nieznana.

Odpis: nieznany.

Regesty: G. BIERMANN, *Nokolaus II. 1318–1365*, w: F.W. SCHUBERT (wyd.), *Programm des K. K. zweiten (evangelischen) Staats-Gymnasiums in Teschen. Am Schlusse des Schuljahres 1870/1871*, Teschen 1871, s. 25–26 (przypis 3); TENŽE, *Die Geschichte der Herzogthümer Troppau und Jägerndorf*, Teschen 1874, s. 161–162 (przypis 3); CodSil, t. XXII, nr 5017, s. 120; J. GOTTSCHALK, *Euphemia von Ratibor († 1359). Untersuchung der Quellen zu ihrer Lebensgeschichte*, ASKG 1 (1936), s. 19.

Notum sit omni[bus et singulis hanc]³⁴ litteram inspecturis vel audituris, quod nos Otto et Fridricus fratres dicti de Lynauia, mentibus et corporibus [nostris plene] sani, sponte voluntarieque, bona nostra in villa Bedzcow vulgariter nuncupata prope civitatem Nouamecclesiam situata, videlicet octo mansos et dimidium, cum omnibus et singulis eorum vtilitatibus, prouentibus et pertinenciis, in quibuscumque consistant, eciam cum pleno iure et dominio, prout ad nos et ad fratres nostros Conradum et Jashconem noscuntur pertinere, Deodicate virgini domicelle Ofce, germane magnifici principis domini Lestkonis ducis Ratiboriensis, totique conuentui sororum sanctimonialium sub professione ordinis Predicatorum in ciuitate Ratibor et clastro earum ibidem vendidimus, promittentes bona sua et absque omni falsitate ad manus eiusdem domini ducis Ratiboriensis, eadem bona cum omnibus

³⁴ Braki zostały uzupełnione na podstawie formularza dokumentu z 9 sierpnia 1352 r. – por. CodSil, t. II, nr 45, s. 153.

predictis, sicut superius est expressum, eisdem domicelle Ofce, sororibus et clau- stro earum, coram prouinciali iudicio in civitate Oppauia liberaliter resignare, et ad resignandum eosdem fratres nostros Conradum et Jashconem adducere, ac in tabula prouinciali reponere, sicut fieri solet de consuetudine et de iure. Et eciam postquam illustris princeps dominus noster Nycolaus dux Oppauiensis ad suam ter- ram remeauerit, debemus infra vnum mensem predicta bona cum predictis omnibus, coram eodem domino nostro duce Oppauensi predictis domicelle Ofce, sororibus et clau- stro resignare, ac litteris eiusdem domini ducis Oppauiensis sub maiori sigillo ipsius confirmare huiusmodi vendicionem et empcionem, ipsasque litteras predictis domicelle, sororibus et clau- stro, absque omni labore et selario ipsarum in Ratibor presentare. Ut autem hec omnia decenter inpleamus et seruemus, nobiles viri ami- ci nostri dilecti, videlicet: dominus Waltherus de Kaczer, Henricus et Swoysho de Czudicz et Siffridus dictus Puz, nobiscum et per nobis, bona fide, solida manu et absque omni dolo ad manus predicti domini ducis Ratiboriensi spondent et pro- mittunt, in hunc modum, quod si promissa nostra, sicu[t] superius continent, aut aliquod eorum non seruaremus, extunc ciuitatem Ratibor qualibet cessanti occasio- ne, ad tenendum verum obstagium intrare debemus cum eisdem compromissariis nostris, ab inde non exituri, vsque dum nostrum promissum, cuius causa ad obsta- gium intrauerimus, decenter teneamus. In cuius rei testimonium presentam litteram conscribi et nostris sigillis mandauimus communiri. Actum et datum Ratibor, anno Domini M^o.CCC^o.XXXI° in die sancte Walpurgis virginis [1 V 1331]. Preterea nos compromissarii predicti: Waltherus de Kaczer, Henricus et Swoysho de Czudicz et Siffridus dictus Puz omnia promissa et quodlibet eorum, prout superius sunt notata et expressa, promittimus bona fide, solida manu, quolibet subterfugio procul mora complere et tenere. Unde eciam hanc litteram nostris sigillis mandauimus roborari. Datum anno, die et loco prenotatis.

*

Streszczenie: W Archiwum Państwowym w Opolu przechowywany jest oryginał doku- mentu braci Ottona i Fryderyka *de Linavia* z 1 maja 1331 r. Wcześniej był on w posiadaniu Górnołużyckiego Towarzystwa Naukowego w Zgorzelcu. Zapewne po II wojnie światowej znalazł się w Warszawie, a stąd trafił do Opolu. Jest znany tylko z regestów i w całości nigdy nie był wydany drukiem. Dotyczy sprzedaży wsi Bieszków w pobliżu Nowej Cere- kwi, mianowicie 8,5 łanów z wszystkimi dochodami, mniszce Eufemii (Ofce) raciborskiej i dominikankom w Raciborzu.

Słowa kluczowe: Racibórz, Eufemia (Ofka), siostry dominikanki z Raciborza, de Linavia, Bieszków.

Abstract: No printed document from the May 1th 1331 concerning the Dominican Sisters in Racibórz. In the State Archives in Opole there is stored the original document by brothers Otto and Frederick *de Linavia* from May 1st 1331. Previously, he was in possession of the Upper Lusatian Scientific Society (*Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften*) in Görlitz. Probably after World War II this was in Warsaw, and from there went to Opole. He is known only from regests and has never been completely released in print. It concerns the sale of Bieszków village near Nowa Cerekwia, which is 8.5 cornfields of all the revenue, to the nun Euphemia of Racibórz and Dominican Sisters in Racibórz.

Keywords: Euphemia of Racibórz, Euphemia (Ofka), Dominican Sisters in Racibórz, de Linavia, Bieszków.